

Eltűnt budai cégek

Teta: Budai Hárombék Effendi

Mindenki az elmúltat, a kedveset, a meghittet, a régit, azaz önönmaga elsuhan egykori életét, röviden és tömören egykori önmagát keresi, így Budai Hárombék Effendi is, aki foglalkozására és hivatalára nézve „ex professo” multkereső. Keresi azt, ami nincs, azaz Multtal kereskedik, vagyis lélekbeli ószeres.

Megyen a budai Vizivárosban és bekiált minden régen lebontott, örökre eltűnt kedves, ódon ház udvarára: „Ódon hangulatot, avított emlékeket, régi könyvillatot, ódsi világ-szemléletet veszek! Kicsorbult, szemétre dobott kávésfindsák keleti párát, egykori úri magyarok nobilitása emléket veszem! Minden árat megadok a Tavalyi Héért! Mi van eladó?” kiáltására üresen kongó siri esend a felelet. Erre Budai Hárombék Effendi, e vén Ószeres összeszedi keshedt zsákjába a budai Kapucinusok Tornya mélyen döngő harangszavát, egy kis félhomályt a Ponty-ucca valamelyik ódon kapualjából, egy kis koratavaszi rigófütyöt az Ilona-uccából, valami egykori kicsi nő cipellő sarkának kopogása emléket, némi serillatot és pipafüstillatot valamelyik örökre eltűnt budai serház árnyékából, régi atyafiak és barátok örökre elhangzott szava csengését, zongorahangot és verklidallamot és egyéb ilyen hasznos és gyakorlati dolgot. Hátára kapja zsákját, hazaviszi és mint uzsorás a kincseivel, úgy játszódik a régi Buda emlékeivel. Hét lakat alatt tartja ezeket, majd penáját fejébe mártja és mindezt papirosra keni, eladván ezt irodalmi ószerrel nagyban kereskedő szerkesztőknek és egyéb irodalomkereskedőknek.

A mult vasárnap délután régi budai cégeket keresett a szóbanlévő agg ószeres.

A Jégverem-ucca és a Fő-ucca sarkán megtalálta a Veres Rák vendégfogadó cégérét. Budai gyerekkorában megcsodálta. Ez volt a budai Mészáros Céh Herbergháza. Szemben vele kávéház volt egykor, cégére két keresztbe tett billiárdpálcát, kávéspohár, sakkgúlya és három billiárdgolyó volt. A vén ószeres nem találta ott e gyönyörű cégért, ám lelki szemeivel látta. Leemelte a falról és belegyömöszölte emlékei

láthatatlan, ám annál súlyosabb zsákjába.

A Veres Rák és a „Buda Városához” cégerezett egykori kávéház cégerei mellé a vén ószeres gyorsan ama régi-régi keztyűsbolt cégérét, az Ezüst-Keztyűt gyömöszölte bele, mely ott lógott a Szalag-utca sarkán. Hasznosságból és célszerűségéből épített, igen célszerű, tehát igen fertelmes „Zweckbau” házat talált az egykori nemes polgári Empire ház helyén. A 17. századvégi Fekete Medve Patika cégérét valóban megtalálta, ám nem a Patika fölött, régi helyén, hanem bent a Patikában. E Medve jókedvűen dörmögve köszönté régi ismerőst, a vén ószerest.

A budai Vigadó helyén ott látta Effendi a fekete-sárgára festett kapujú régi aeraris Raktárházat, rajta a Kétféjű Sasot. Ezt Effendi még emlékében sem szereti, tehát ott hagyta a helyén. Ám leemelte a Schön bácsi (egykori norinbergai játékesudák boltosa) cégére emléket, az Arany Kalapácsot.

Innen befordult az Iskola-uccába. Igaz sajnálkozással állapította meg, hogy eltűnt a Noé BARKÁJA című Borház és cégére. Ezen látható volt az Ararát hegye, a BARKA, a Szivárvány, a Galamb és csőrében az Olajág, a szigorúan hullámozó Tenger és ósátyánk, Szent Noé. A BARKÁBAN régimódi, kedves békességben, derűsen mosolyogva nézett ki Istenke mindenféle nemzetiségű és felekezetű állatkája, úgymint az igen szelíd és jámbor Tigris, mellette szelíd BÁRÁNY, hosszúnyakú ZSIRÁF, szép, ápolt szakállú Oroszlán, ostobaképű Struczmadar. Főnökük és vezérük Noé volt, szép piros orral és fehér szakállal. A cégér nem volt a helyén, eltűnt, Effendi tehát belegyömöszölte emlékszákjába.

Ezután elismerőleg nézett a Kék Csillagra, a régi kékfestőcégre, mely ott van a helyén a Vám-ucca sarkán. Haragosan nézett a helyén álló Vastuskóra, haragosan, mert erről valami mai suhanc lelopta a szabadságharc kori budai ostrom emléket, a hatfontos ágyúgolyót.

A Gyorskocsi-ucca sarkán nem találta ott a Nagy Serescsizmához cégerezett serház cégérét, tehát ezt is zsákjába dugta.

Megtelt a zsák, több nem tért be-

le. Ezután Effendi látott mindenféle újmódi cégeket, melyek új dolgokat cégereztek és kellettek. A vén ószeres azonban nem újdondász, hanem ódondász, így tehát egy ütötaplót sem ér a számára az, ami újmódiságok cégére. Ezek mellett gőgösen megy el és viszi haza, fel, magas Elefántesonttornyába, horatiusi Tusculanumába, Mentsvárába, sáncái közé ódonságait. Ilyesmiből egész szép kis muzeumot rendezett be magának. Vannak igen jeles magyar ereklyéi: Kossuth Lajos, Széchenyi, Deák Ferenc, Felsőbüki Nagy Pál, Eötvös József báró, Szilágyi Dezső, Tisza István gróf emlékei, illetőleg írásaiknak szelleme, azután némi irodalom: például Hugo von Hoffmannsthal, Heine, Anatole France, Cervantes, Thomas Mann, Goethe, Ady Endre, Krúdy Gyula, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály, Osvát Ernő, szóval tehetség, egyéniség, azaz irodalom.

Viszont ez manapság már mind ószer.